

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
<http://ageconsearch.umn.edu>
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

S Z E M L E

A SZOVJETUNIO GYÜMÖLCSTERMELÉSE ÉS GYÜMÖLCSIMPORTRA HÁZÁNKBÓL

1966-ban frissgyümölcs-kivitelünkben Csehszlovákia és az NDK után a Szovjetunió állt a harmadik helyen. A szovjet piac jelentősége számunkra igen nagy és a jövőben még inkább növekszik. Annak ellenére, hogy a Szovjetunióban az utolsó tíz évben nagyarányú telepítéseket valósítottak meg, a gyümölcsimport növekvő tendenciát mutat.

A GYÜMÖLCSTERMELÉS

A Szovjetunió gyümölcsöseinek területe 1965-re elérte a 2562 ezer hektárt, ami 1960-hoz viszonyítva 36,6%-os növekedést jelent. Ugyanezen időszakban a gyümölcstermelés 3,1 millió tonnáról 4,4 millió tonnára nőtt, azaz 42,5%-kal emelkedett.

A távlati tervek szerint 1970-ig el akarják érni a 34,9 kg/fő, 1980-ig a 106,6 kg/fő gyümölcsfogyasztást. Ennek érdekében 1966-tól 1970-ig 214 ezer hektár, 1970-től 1980-ig pedig további 216 ezer hektár gyümölcsöst telepítenek. Ez az 1965. évhez viszonyítva 1980-ig 16,8%-os növekedést jelent.

Jelentősen emelkedik a tervek szerint a hektáronkénti átlagtermés. Az 1963/64. évi 28,3 q/ha termés helyett 1970-re eléri a 30–40 q/ha termést, 1980-ra pedig a 82–85 q/ha átlagtermést az összes gyümölcsfajokra vonatkoztatva. Ezen belül az almatermésűeknél 92–95 q/ha, a csonthéjasoknál 74–75 q/ha, a héjasoknál 17–20 q/ha, a bogyósoknál pedig 62–65 q/ha átlagtermést terveznek 1980-ra.

Ha a gyümölcs, szőlő, déligyümölcs együttes területváltozását vizsgáljuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy 1965-ben az összterület 3626 ezer ha volt, azaz 1960-hoz viszonyítva 109,7%-ra emelkedett. 1970-re eléri a 4000–4100 ezer, 1980-ra pedig az 5000 ezer hektárt, ami 1960-hoz képest 37,9%-os növekedést jelent.

A tervek célkitűzéseinek megvalósítása esetén a gyümölcstermelés az 1965. évi 4,5 millió tonnáról 1970-ig 8,6 millió tonnára, 1980-ig pedig 29,7 millió tonnára emelkedik. Az együttesen számított gyümölcs-, szőlő- és déligyümölcstermelés pedig az 1965-ös 6,9 millió tonnáról 1970-ig 14,4 millió tonnára nő, s 1980-ig eléri a 42,4 millió tonnát. A növekedés így 1965. évi bázison számolva 1970-ig 108,8%-os, 1980-ig pedig 514,4%-os lesz.

A SZOVJETUNIO GYÜMÖLCSIMPORTRA

A Szovjetunió amellett, hogy gyümölcstermelését nagy ütemben fejleszti, jelentős mennyiséget importál. Ezt mutatják az 1. táblázat adatai is.

A vizsgált időszakban visszaesett a szőlő és az aszalt gyümölcs importja, valamint emelkedett az alma és jelentősen nőtt a déligyümölcs és az egyéb gyümölcsök importja. Ez elsősorban azzal kapcsolatos, hogy a saját termelés felfutása nyomán előtérbe került a téli gyümölczellátás problémája, és mivel almát természetesen, így ez az almaimport kisebb ütemű fejlődéséhez vezetett.

A 2. táblázat figyelemre méltó adatai szerint a mi szempontunkból a vizsgált időszakban lényeges változás ment végbe az almaimport szerkezetében. Az egyes országok szovjetunióbeli almbevitele csökkent, ugyanakkor a tőlünk vásárolt mennyiség több mint kétszeresére nőtt. Ez annak tudható be, hogy a választék bővítése is egyik fő feladattá vált, ami a Jonathanalma-exportunknak kedvezett.

Alma
Egyéb
Szőlő
Déligyümölcs

Összesen
Aszalt

Bulgária
Magyarország
Kína
Korea
Egyéb

Összesen

Bulgária
Magyarország
Kína
Egyéb

Összesen

1. táblázat

A GYÜMÖLCSIMPORT ALAKULÁSA

Megnevezés	Gyümölcsimport, 1000 t-ban							Index (1960= 100)
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	
Alma	150,8	107,8	126,1	131,3	158,6	131,7	154,3	102,4
Egyéb gyümölcs	20,0	44,8	35,0	42,2	39,1	41,5	48,6	243,0
Szőlő	43,4	64,4	79,9	107,9	58,0	135,6	36,4	83,8
Déligyümölcs	120,4	101,5	104,6	125,8	183,9	192,1	208,0	172,1
Összesen	334,8	316,5	345,6	407,2	439,6	500,9	447,3	133,6
Aszalt gyümölcs	76,7	83,9	77,2	113,4	76,6	85,3	69,4	90,4

2. táblázat

AZ ALMAIMPORT ALAKULÁSA

Ország	Almaimport, 1000 t-ban							Index (1960= 100)
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	
Bulgária	22,7	21,2	27,7	26,7	34,2	19,8	18,9	83,2
Magyarország	4,3	9,2	8,6	16,2	13,4	10,9	33,7	783,7
Kína	63,4	24,3	43,8	44,6	60,7	60,0	50,7	79,9
Korea	38,7	32,4	35,1	25,6	21,6	32,8	29,0	74,9
Egyéb országok	21,7	20,7	10,9	18,2	28,7	8,2	22,0	101,3
Összesen	150,8	107,8	126,1	131,3	158,6	131,7	154,3	102,4

3. táblázat

A KONZERVGYÜMÖLCS IMPORTJÁNAK ALAKULÁSA

Ország	Konzervgyümölcs-import, millió doboz							Index (1960= 100)
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	(1966)	
Bulgária	36,4	58,5	49,5	61,3	61,9	38,0	52,8	145,0
Magyarország	4,2	9,7	15,3	16,4	21,4	26,3	28,2	671,4
Kína	9,7	12,5	13,6	20,2	24,3	2,8	—	—
Egyéb országok	7,6	4,6	5,6	4,6	10,6	4,6	9,4	123,6
Összesen	57,9	85,3	84,0	102,5	118,2	71,7	88,4	152,6

A 3. táblázat tanúsága szerint igen jelentős volt a konzervgyümölcs-import fejlődése is, amit a téli-tavaszi gyümölcseállítás jobb megoldásának igénye váltott ki.

EXPORTLEHETŐSÉGEINK A SZOVJET PIACON

A Szovjetunió elsősorban saját gyümölcstermesztésének fejlesztésén keresztül kívánja megoldani a gyümölcsellátást. Erről tanúskodnak a számok, valamint az, hogy az összes gyümölcsimport (gyümölcs, szőlő, déligyümölcs) az össztermelésnek csak mintegy 7%-át teszi ki.

A szovjet frissgyümölcs-import évi átlagos növekedési üteme — az 1960. évet tekintve bázisnak — 4,9%-os volt. Ezen belül az almáé csak 0,3%-os. Ugyanakkor 1960-tól 1970-ig a gyümölcstermelés növekedési üteme 11%-os, azaz megelőzi az importot.

A Szovjetunióba irányuló magyar almaexport évi átlagos növekedési üteme 41%-os volt, azaz messze megelőzte a szovjet almaimport ütemnövekedését. Hasonlóképpen magas, 32%-os volt az ütemnövekedés a konzervgyümölcs-exportunknál, összehasonlítva a Szovjetunió összes gyümölcskonerv importjával, ami ugyanakkor csak 7%-os volt.

Gyümölcsexportunk nagyíramú szovjetunióbeli fejlődéséről tanúskodik az is, hogy 1960-ban almaexportunk részaránya a Szovjetunió almaimportján belül csupán 2,8% volt, 1966-ban viszont már 21,8%. Új vonás gyümölcsexportunkban, hogy míg 1960-ban frissgyümölcs-kivitelünkben egyedül az alma szerepelt, az utóbbi években már egyéb friss gyümölcse is megjelentünk a szovjet piacon. 1966-ban 7,3%-ot tett

ki az egyéb gyümölcs a Szovjetunióba irányuló frissgyümölcs-exportunkon belül.

Nagy fejlődésen ment keresztül konzervgyümölcs-exportunk is. 1960-ban 7,2%-os volt a részaránya a Szovjetunió konzervgyümölcs-importján belül, 1966-ban már 31,9%. Konzervgyümölcs-exportunk növelése mellett igen sok tényező szól. Elsősorban az, hogy így a szállítás bármikor megoldható, minőségromlás nélkül, ami nem mondható el a friss gyümölcs szállításáról. Másodszor, a konzervexporttal nem csupán gyümölcsöt viszünk ki, hanem több élő munkát is, ami ránk nézve előnyösebb. Mellette szól az is, hogy míg a Szovjetunió almaimportjának növekedési üteme évente csupán 0,3%-os volt, a konzervgyümölcse 7%-os, azaz a kereslet a konzervgyümölcs iránt jóval nagyobb.

Ez nem azt jelenti, hogy almakivitelünk a jövőben nem fog emelkedni. A számok szépen mutatják eredményeinket, amit elsősorban annak köszönhetünk, hogy nem fehér almával jelenünk meg a szovjet piacon, mint a többi exportáló országok (Bulgária, Kína, Korea, Románia).

Almaexportunkban kiaknázatlan lehetőséget jelent a télyégi-tavaszi kivitel, amivel a szovjet gyümölcseállítás problémájának megoldásához hozzájárulhatnánk. Ehhez azonban hűtőtárolók építése szükséges. A jelenleg kialakult helyzet sürgetően vetette fel az alma hűtőtárolásának kérdését, és remélhetőleg e probléma megoldása is nagymértékben hozzásegít bennünket ahhoz, hogy a szovjet piacon kivívt előkelő helyünket ne csak megtartsuk, hanem gyümölcskivitelünket jelentősen növelhessük is.

Kliss László

Gönczi szerzőt
godott
elsősor
désibe
ján ad
„A sz
szakkö
amely
nyújt
a kon
mákba
lyes. S
gal me
van.

A sz
nyi Fő
zógazd
fejleszt
könyv

A m
válasz
ban is
tizede
ménye
is meg
gazdas
vel sz
s értel
lenül
zók eg
tát kö
felépít
sére t